Сучасні тенденції впровадження електронного урядування в публічному управлінні: зарубіжний досвід

Олександр Мазур, Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Аналізуються тенденції впровадження електронного урядування в органах публічного управління країн світу на основі аналізу публікацій у міжнародних наукових журналах “International Journal of Electronic Government Research” та “International Journal of Public Administration in the Digital Age”. Автором наведено огляд тематики першого журналу, до якої входять теоретичні та філософські обговорення питань електронного уряду, технологічні та програмні технології, політика впровадження електронного урядування та поширення позитивного досвіду, планування та управління електронним урядом. А також – тематики другого журналу, до якої відносяться впровадження інформаційних технологій задля ефективності міського та регіонального управління на прикладах розвинених країн так і країн, що розвиваються, а також порівняння успішності цих впроваджень у приватних організаціях з публічними органами влади. При проведенні аналізу автором відзначено, що при аналізі досвіду різних країн світу, необхідно звертати увагу на специфіку цих країн, їх пріоритети розвитку та ресурсні можливості.

Автором наголошено, що для України у нинішніх умовах розвитку економіки впровадження інструментів електронного урядування в державних органах публічного управління є особливо важливим, бо зміцнює напрямок незворотності на шляху проведення нашої державою задекларованих реформ.

Доведено незмінність тенденцій впровадження електронного урядування у найближчі роки, які стосуються відкритих даних, електронних закупівель, електронних послуг, електронної взаємодії, електронної ідентифікації. А також рекомендує враховувати їх разом з існуючими пріоритетами розвитку публічного управління України при розгляді питань модернізації.

Автором наведено актуальність використання наступних технологій електронного урядування: технології хмарних обчислень, блокчейн в інформаційних мережах уряду, архітектури «Інтернету речей». Акцентовано увагу на необхідності обов'язкового навчання з тематики кібербезпеки публічних службовців, а також залучення громадян до взаємодії з державою через соціальні мережі у питаннях надання адміністративних послуг.

На підставі аналізу автором визначено критичні технології електронного урядування для здійснення модернізації адміністративних процесів в органах публічного управління Дніпропетровської області.

Ключові слова: публічне управління, органи публічного управління, електронний урядування, електронний уряд, інформаційно-комунікаційні технології, адміністративні процеси

Current tendencies of implementation of e-government in public administration: foreign experience

Oleksandr Mazur, Dnepropetrovsk Regional Institute of Public Administration National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

The tendencies of introduction of e-government in public administration bodies of the world are analyzed on the basis of the analysis of publications in the international scientific journals “International Journal of Electronic Government Research” and “International

Journal of Public Administration in the Digital Age". The author gives an overview of the topics of the first magazine, which includes theoretical and philosophical discussions of e-government issues, technological and software technologies, e-government implementation policy and dissemination of positive experience, e-government planning and management. And also - the topics of the second magazine, which include the introduction of information technology for the efficiency of urban and regional governance in the examples of developed and developing countries, as well as comparing the success of these implementations in private organizations with public authorities. During the analysis the author noted that when analyzing the experience of different countries of the world, it is necessary to pay attention to the specifics of these countries, their development priorities and resources.

The author emphasized that for Ukraine in the current economic conditions, the implementation of e-government instruments in state bodies of public administration is especially important, because it strengthens the direction of irreversibility in the way of declared reforms by our state.

The trends of implementation of e-government in the forthcoming years concerning open data, e-procurement, e-services, electronic interaction, electronic identification have been proved. It also recommends that they be taken into account in conjunction with existing priorities for the development of public administration in Ukraine when considering modernization issues.

The author describes the actuality of using the following e-governance technologies: cloud computing technologies, blockchain in government information networks, and the Internet of Things architecture. Emphasis is placed on the need for mandatory cyber security training for public servants, as well as involving citizens in engaging with the state through social networks in the provision of administrative services.

On the basis of the analysis the author identifies critical technologies of e-government for modernization of administrative processes in public administration bodies of Dnipropetrovsk region.

Keywords: *public administration, public administration, e-government, e-government, information and communication technologies, administrative processes*

Современные тенденции внедрения электронного управления в публичном управлении: зарубежный опыт

Александр Мазур, Днепропетровский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины

Анализируются тенденции внедрения электронного управления в органах публичного управления стран мира на основе анализа публикаций в международных научных журналах "International Journal of Electronic Government Research" и "Journal of Public Administration in the Digital Age". Автором приведен обзор тематики первого журнала, в которую входят теоретические и философские обсуждения вопросов электронного правительства, технологические и программные технологии, политика внедрения электронного управления и распространения положительного опыта, планирования и управления электронным правительством. А также - тематики второго журнала, к которой относятся внедрение информационных технологий для эффективности городского и регионального

управления на примерах развитых стран так и развивающихся стран, а также сравнение успешности этих внедрений в частных организациях с публичными органами власти. При проведении анализа автором отмечено, что при анализе опыта различных стран мира, необходимо обращать внимание на специфику этих стран, их приоритеты развития и ресурсные возможности.

Автором отмечено, что для Украины в нынешних условиях развития экономики внедрение инструментов электронного управления в государственных органах публичного управления является особенно важным, поскольку укрепляет направление необратимости на пути проведения нашим государством задекларированных реформ.

Доказано неизменность тенденций внедрения электронного управления в ближайшие годы, касающиеся открытых данных, электронных закупок, электронных услуг, электронного взаимодействия, электронной идентификации. А также рекомендует учитывать их вместе с существующими приоритетами развития публичного управления Украины при рассмотрении вопросов модернизации.

Автором приведены актуальность использования следующих технологий электронного управления: технологии облачных вычислений, блокчейн в информационных сетях правительства, архитектуры «Интернета вещей». Акцентируется внимание на необходимости обязательного обучения по тематике кибербезопасности публичных служащих, а также привлечение граждан к взаимодействию с государством через социальные сети в вопросах предоставления административных услуг.

На основании анализа автором определены критические технологии электронного управления для осуществления модернизации административных процессов в органах публичного управления Днепропетровской области.

Ключевые слова: публичное управление, органы публичного управления, электронный управление, электронное правительство, информационно-коммуникационные технологии, административные процессы

Постановка проблеми.

Нестримний розвиток інформаційних технологій призводить до прагнення країн, що розвиваються, опанувати нові наявні знання набуті провідними країнами світу при впровадженні електронного урядування. Особливо в умовах, коли під впливом сучасних факторів відбувається корегування світовим співтовариством напрямів розвитку електронного урядування для країн світу. Ці напрями проглядаються на прикладі тематики доповідей, що готуються Департаментом з економічних та соціальних питань Секретаріату Організації Об'єднаних Націй. Доповіді з тематики електронного уряду оприлюднювались ООН періодами: раз на рік – з 2003 по 2005 рік; кожні два роки починаючи з 2008 року. Перше видання під назвою Benchmarking E-government: A Global Perspective (бенчмаркінг електронного уряду: глобальна

перспектива) побачило світ у 2001 році. В загальному плані направленість тематики доповідей з електронного уряду відображала стурбованість або вимоги тих періодів часу за які вони готувались, а саме: пошуку та адаптації найкращих практик електронного уряду як глобальної перспективи (2001 рік), вибору векторів розвитку електронного уряду в світовому державному секторі (2003 рік), невпинного шляху до доступу до нових можливостей (2004 рік), переходу від електронного уряду до електронного залучення громадян (2005 рік), спрямування від електронного уряду до з'єднаного урядування (2008 рік), посилення використання електронного уряду під час світової фінансово-економічної кризи (2010 рік), електронний уряд для людей (2012 рік), очікування від електронного уряду для майбутнього (2014 рік), електронний уряд для сталого розвитку (2016 рік), орієнтування електронного уряду

на підтримку трансформації до сталого та відновлювального суспільств (2018 рік).

За таких змін у напрямках розвитку електронного урядування в різних країнах світу це дослідження набуває актуальності як потреби розуміння майбутніх нових спрямувань. Для вітчизняної спільноти практиків результати дослідження сучасних тенденцій впровадження електронного урядування в органах публічної влади за кордоном надає змогу уникнути помилок в умовах глобальних викликів, а для спільноти науковців – дотримати відповідність власних досліджень світовому науковому контексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

З останніх актуальних публікацій зазначають на увагу напрацювання: щодо кращих зарубіжних практик впровадження електронного урядування Ю.Абраменко, О.Авраменко, В.Голік, А.Зелений, С.Квітка, О.Кравчук, В.Кузнецов, С.Кулик, Т.Лушан, М.Міхальова, Я.Олійник, Т.Савостенко, К.Синицький, О.Соколовська, І.Чикаренко, О.Чикаренко, зокрема у країнах європейського союзу О.Акімов, у країнах Балтії Л.Матвейчук, досвід Данії В.Полярна, С.Чукот, досвід Польщі Г.Мартинюк, досвід Естонії Є.Архипова, Н.Дмитренко; щодо сучасних напрямів зарубіжних досліджень у сфері електронного урядування В.Дрешпак; щодо європейських перспектив розбудови електронного уряду О.Андрєєва; щодо світового досвіду впровадження електронного урядування І.Похило, зокрема порталних технологій електронного урядування А.Серенко та архітектури електронного урядування І.Клименко. При цьому актуальність нового напрацювання з цієї тематики окреслено тим, що швидкі темпи розвитку та поширення інформаційно-комунікаційних технологій в світі обумовлюють необхідність подальшого ознайомлення з критичними технологіями для модернізації функціонування органів публічної влади різних країн світу за таких умов.

Мета статті.

Визначення сучасних тенденцій впровадження електронного урядування та інформаційно-комунікаційних технологій в публічному управлінні за кордоном на ос-

нові публікацій досліджень науковців у міжнародних наукових журналах “International Journal of Electronic Government Research” та “International Journal of Public Administration in the Digital Age” для підбору критичних технологій при здійсненні модернізації адміністративних процесів в органах публічного управління України.

Виклад основного матеріалу.

Умовою сталого розвитку є використання країнами світу інструментів електронного урядування всіма зацікавленими сторонами інформаційного суспільства. В цьому контексті електронне урядування акумулює в собі три складові, такі як електронний уряд, електронну адміністрацію та електронну демократію. Електронний уряд, не є відображенням справжнього уряду країни, а є по-суті надавачем послуг. Через нього відбувається взаємодія громадян з органами влади з використанням інформаційно-комунікаційних технологій в мережі Інтернет або Ethernet. Слід розуміти, що існують моделі електронного уряду, які використовують різні країни в залежності від ступеня розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Виходячи з того, що на державному рівні розвиток електронного уряду є невід’ємною частиною втілення концепції електронного урядування в публічному управлінні, було здійснено аналіз публікацій журналів “International Journal of Electronic Government Research” (“Міжнародний журнал досліджень з електронного уряду”) [1] та “International Journal of Public Administration in the Digital Age” (“Міжнародний журнал з публічного управління в цифрову епоху”) [2] за період з 2017–2019 роки. Зазначені журнали виходять щоквартально в Сполучених штатах Америки у видавництві Idea Group Publishing, відповідно перший – з 2005 року, а другий – з 2014 року. Обидва журнали індексовані у міжнародній наукометричних базах даних Web of Science і Scopus.

Слід зауважити, що журнал “International Journal of Public Administration in the Digital Age” почав виходити пізніше ніж журнал “International Journal of Electronic Government Research”, а саме починаючи з 2014 року.

Головним редактором журналу “International Journal of Electronic Government

Research” є Вішант Віраккодді (Vishanth Weerakkody), співробітник Академії вищої освіти Великобританії, професор з питань організації інформаційних систем управління на факультеті менеджменту та права Бредфордського університету (Великобританія). Перед цим працював професором з питань цифрового уряду бізнес-школи в державному університеті Брунеля (Лондон, Великобританія). Він відомий як практик з досвідом роботи у ряді багатонаціональних організацій, одержувач дослідницьких грантів від Європейської комісії FP7-Horizon 2020, Ради з економічних та соціальних досліджень (Великобританія), фонду Катар та місцевого самоврядування Великобританії. Коло його інтересів стосується прийняття управлінських рішень, інформаційно-комунікаційних технологій, державного управління, цифрового уряду, соціальних інновацій та процесу трансформації.

У свою чергу редактором журналу “International Journal of Public Administration in the Digital Age” є Мануель Педро Родрігес Болівар (Manuel Pedro Rodríguez Bolívar), професор кафедри фінансів і бухгалтерського обліку Гранадського державного університету (Іспанія). У минулому обіймав посаду заступника секретаря фонду “Euro-Arab Foundation” (Іспанія), який створено для поширення співробітництва між європейським та арабським науковими інституціями. Не обмежуючись фінансовим сектором у публічному управлінні, його наукові інтереси стосуються впровадження технологій електронного уряду, розумних міст, досліджень соціальних мереж Інтернету та електронної участі. Він входить до редакційної колегії міжнародних журналів “Government Information Quarterly” (індексується у Scopus) та “Informatics-Basel” (індексується у Web of Science).

Тематична область журналу “International Journal of Electronic Government Research” охоплює комп’ютерну науку (зокрема категорії: комп’ютерні мережі та комунікації; устаткування та архітектура; програмне забезпечення) та соціальні науки (зокрема - електронне навчання, змішаність суспільних наук). Актуальними напрямками публікацій журналу “International Journal of Electronic Government Research” є розвиток електрон-

ного уряду, у тому числі в питаннях досліджень, та сучасні досягнення у цій сфері в різних країнах світу, а саме:

- доступність та зручність використання веб-сайтів електронного уряду;
- адміністративна реформа в умовах електронного уряду;
- оцінка проектів електронного уряду;
- уникнення технологічних підходів у розвитку електронного уряду;
- створення підприємств для некомерційної взаємодії між урядовими організаціями в онлайн режимі;
- послуги для громадськості;
- зворотній веб-зв'язок з громадськістю;
- цифровий уряд та онлайн-освіта;
- цифрові організаційні права;
- електронний уряд та цифровий розрив;
- бази даних електронного уряду;
- електронна справедливість, правоохоронна діяльність та кіберзлочинність;
- електронне співробітництво між урядом та бізнесом;
- електронна урядова співпраця між урядовими організаціями в онлайн режимі;
- електронне медичне обслуговування;
- електронне голосування;
- архітектура підприємства на різних рівнях державного управління;
- е-планування;
- оцінка методологій, підходів, інструментів та методів розробки та впровадження систем електронного уряду;
- оцінка інформаційних систем державного сектору;
- майбутні напрямки електронного уряду;
- урядування та електронна демократія;
- управління ідентифікацією, захист даних та конфіденційність громадян;
- імміграція та цифровий уряд;
- вплив/наслідки електронного уряду;
- впровадження систем електронного уряду в умовах перехідної економіки;
- доступність інформації та доступ до електронного уряду;
- безпека інформації в електронному уряді;
- інноваційні програми та найкращі практики в галузі електронного уряду;
- міжвідомчий обмін інформацією в електронному уряді та спільних службах;

- міжнародна інтеграція/співпраця електронного уряду;
- питання організації інформаційних технологій в електронному уряді;
- впровадження та розповсюдження місцевого електронного уряду;
- організаційні та людські фактори, що впливають на впровадження електронного уряду;
- організація державно-приватного партнерства;
- державний сектор та соціальне включення/виключення;
- соціальні питання та довіра до електронного уряду;
- соціально-економічні фактори, що впливають на впровадження електронного уряду;
- стратегічне управління електронним урядом;
- впровадження технологій у державному секторі;
- теорії, концептуальні моделі та структури інформаційних систем державного сектору;
- трансформаційний уряд та інформаційно-комунікаційні технології, які змінили державний сектор.

У свою чергу, тематична область журналу “International Journal of Public Administration in the Digital Age”, також охоплює комп’ютерну науку (а саме інформаційні системи і комунікації у медицині, містобудуванні, бізнесі), окрім цього економіку та соціальні науки (зокрема – електронне навчання, публічне управління, політологію, соціологію, право). Публікації журналу “International Journal of Public Administration in the Digital Age” стосуються впровадження інформаційних технологій задля ефективності міського та регіонального управління на прикладах розвинених країн так і країн, що розвиваються, а також порівняння успішності цих впроваджень у приватних організаціях з публічними органами влади. Зокрема, наступні напрями:

- адміністративне право та інформаційні технології;
- цифровий розрив;
- електронне урядування;
- електронний уряд;
- управління надзвичайними ситуаціями та інформаційні технології;

- нові технології в державному секторі (великі дані, відкриті дані, соціальні медіа та мережі)
- екологічна політика та інформаційні технології;
- Інтернет та публічне управління;
- лідерство та інформаційні технології;
- мобільні технології та уряд;
- неприбутковий фандрейзинг та інформаційні технології;
- неприбутковий менеджмент та інформаційні технології;
- політичні інституції та процеси і прийняття інформаційних технологій;
- державне бюджетування та фінанси й інформаційні технології;
- громадське управління персоналом та інформаційні системи;
- державне управління та інформаційні технології;
- державна політика та інформаційні технології;
- організаційні зміни в державному секторі та інформаційні технології;
- розумні пристрої та їх нове використання в державному управлінні;
- інтелектуальні технології, міське або регіональне управління;
- розумний університет та розумна освіта;
- міське управління/планування та інформаційні технології.

Співставляючи вищезазначені тематичні області та різнобічні напрямки публікацій обох журналів, можна констатувати доволі широке поле охоплення існуючих спрямувань досліджень пов’язаних з електронним урядуванням.

Редакційна колегія журналу “International Journal of Electronic Government Research” складається з 76 членів, з яких: з США – 16, з Великобританії – 13, Греції – 5, з Австралії та Фінляндії – по 4, з Індії, Канади, Катару, Нідерландів – 3, з Данії, Нової Зеландії, Норвегії, Португалії, Малайзії, Мексики – по 2, з Бразилії, Єгипту, Іспанії, Італії, Кореї, Ліван, Південної Африки, Фінляндія, Франції, Швейцарії – по 1.

З 65 членів редакційної колегії журналу “International Journal of Public Administration in the Digital Age” представляють наступні країни: 21- США; 6 – Індія; 4 – Іспанія; по

3 з Великобританії, Нідерландів; по 2 з Австралії, Греції, Єгипту, Канада, Мексика, Туреччина; по 1 з Австрії, Бразилії, Данії, Ірландії, Італії, Ізраїлю, Катару, Китаю, Малайзії, Південної Африки, Польщі, Саудівської Аравії, Тайваню, Таїланду, Тринідад і Тобаго, Філіппін.

В обох журналах редакційні колеги складаються із значної частки представників США, але при цьому наявне намагання залучити до складу якомога більше визнаних науковців з різних країн, тим самим охопити представництво різних континентів.

У вищезаявлених переліках тематичних напрямів обох журналів інтерес авторів статей в останні три роки здебільшого зосереджується на використанні та доступності порталів електронного уряду для надання послуг, оцінці послуг електронного урядування, сприйнятті послуг населенням, перспективі оцінки хмарних сервісів, прозорості відкритих даних, розумних містах, управлінні інформацією, захистом персональних даних та кібербезпеці.

Дослідження практики електронного урядування залишається актуальними у світі, є багато різних підходів, а саме:

впровадження е-урядування у державних і комерційних структурах через теоретичну (висвітлення позитивного поступу реформ е-урядування в різних інститутах суспільства) та практичну площини (інновації, заохочування громадськості, економія бюджетних коштів у виконавчих органах, державно-приватне партнерство, прозорість адміністративних процесів і процедур) [3];

надання послуг громадянам як основна діяльність органів публічного управління з використанням оптоволоконних каналів зв'язку, соціальних мереж і мобільних технологій. Головний показник успіху – це задоволені громадяни [4].

Не лише в Україні, а й у різних інших державах залишається низка перешкод, і для подолання їх потрібно розробляти сучасні адекватні підходи та відповідну політику впровадження електронного урядування.

Існують перешкоди впровадження е-урядування. По-перше, технологічні бар'єри притаманні усім установами й організаціям. По-друге, застаріла інформаційно-комуніка-

ційна інфраструктура або її відсутність. По-третє, відсутність найпростіших ІТ-послуг. По-четверте, національні особливості країни та довіра до влади. По-п'яте, точок доступу до мережі Інтернет. А також складність використання інструментів е-урядування, у тому числі незручність дизайну державних веб-сайтів [5].

Подекуди характерною негативною тенденцією для сьогоденного публічного управління стають скорочення штату. В цих умовах виконувати функції звільнених працівників належить тим, хто ще залишився працювати. Тому постає питання використання аутсорсингу, зокрема, пов'язаному з інформаційними технологіями. Науковці доводять, що ІТ-аутсорсинг недооцінено вважається збитковим, в той час якщо приділяючи роботі над веденням контрактів щодо подібної діяльності, то буде залежати якісне виконання відданих на аутсорсинг робіт [6]. З іншого боку, участь службовців у ІТ-проектах впливає на задоволеність кінцевих користувачів результату проекту і формує позитивне ставлення до впроваджуваної системи. А це в свою чергу несе більшу вірогідність успішності проекту [7].

Важливим для розуміння і впровадження технологій є місцевий рівень, але через ряд причин ці заходи супроводжуються проблемами. Електронне урядування на місцевому рівні вимагає цільової інтеграції та управління інформацією. Підходи традиційного управління дістали змін із-за появи інформаційно-комунікаційних технологій. Майбутнє самоврядування залежить від якісно налагодженого управління інформацією. Від того як структурована, розподілена, організована і використовувана інформація залежить ефективність кінцевого результату управлінської дії. Управління інформацією стає частиною адміністративних та політичних дій на місцевому рівні [8].

Переваги взаємодії місцевої влади з громадянами через мобільні пристрої досліджують німецькі науковці. Так, здебільшого, громадяни міст Німеччини взаємодіють з адміністраціями міст через смартфони. Причому, ці додатки дозволяють користувачам повідомляти про проблеми довкілля, а в зворотному напрямі від муніципалітету меш-

канці мають можливість отримувати більший спектр інформації [9].

В сучасних умовах реалізація функцій органів публічного управління України не можлива без наявності сучасної комп'ютерної техніки. Тому таке оснащення управлінського апарату є відправною точкою впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій. А базисом існування електронного уряду в будь-якій країні, що розвивається, є його відповідність умовам моделі eGov 1.0. За якою державою надаються послуги через офіційні інформаційні веб-сайти органів влади в мережі Інтернет за напрямками взаємодії "government to citizens" ("уряд громадянам") та "government to business" ("уряд бізнесу"). При цьому участь громадян і бізнесу у прийнятті управлінських рішень не передбачається. Основою моделі eGov 1.0 є технології Web 1.0, які є односторонніми по відношенню до користувача мережі Інтернет. Кардинально відрізняючими від згаданих є технології Web 2.0, на яких ґрунтується модель eGov 2.0. З використанням цих технологій eGov 2.0 орієнтовано на участь громадян в прийнятті рішень, забезпеченні відкритих даних, використанні вебінфраструктури з відкритим кодом, наданні послуг через програмні додатки для мобільних телефонів.

У зв'язку з використанням технологій Web 2.0 у соціальних мережах для взаємодії з місцевим самоврядуванням відбулась нова форма взаємодії місцевої влади з зацікавленими особами. За результатами дослідження іспанських науковців, розробники платформ взаємодії готові впроваджувати технологію Web 2.0 у наданні адміністративних послуг за умови бюрократичної моделі. Ця умова полягає в тому, щоб зберегти за владою провідну роль при вищезазначеній взаємодії [10].

Деякі науковці звертають увагу, що модель eGov 2.0 не досягла бажаного успіху. У зв'язку з чим, на їхню думку, для успішного впровадження необхідно забезпечити синергетичну інтеграцію громадян і влади задля підвищення суспільної цінності реалізації моделі eGov 2.0 [11].

В Україні у сфері впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в органах публічного управління впроваджується модель eGov 2.0. Тим часом, у науковому світі

точиться дискусія щодо розвитку е-уряду до моделі eGov 3.0.

Перспективою найближчих років є очікування, що у розвинених країнах в публічному управлінні буде використана новітня технологія Web 3.0, тобто технологія «розумної» мережі Semantic Web. Цією технологією передбачається отримання за логічними алгоритмами інформації визначеного значення для ефективного використання в роботі публічної влади і громадськості. Покращений пошук запитуваної інформації сприятиме усуненню перешкод непорозуміння при співпраці органів публічної влади та зацікавлених сторін (бізнес, громадськість, засоби масової інформації). На основі Semantic Web проєктована модель eGov 3.0 буде являти собою оновлену парадигму надання адміністративних послуг. Головне місце в ній займає людина з урахуванням її потреб і умов життєвих обставин, які на момент звернення для надання адміністративної послуги вже відомі «розумній» мережі державних служб [12].

У результаті подолання наявних перешкод уможливиться перехід до електронного уряду 3.0 у провідних країнах за рейтингом ООН [13]. При цьому перехід технічно «просунутих» країн до eGov3.0 і знаходження менш просунутих на eGov1.0 збільшує цифровий розрив.

Беручи до уваги, що другою невід'ємною частиною електронного урядування є електронна демократія можна констатувати інтерес до електронного голосування. Так, науковці опрацьовують здійснення такого голосування через технологію блокчейн, яка забезпечує прозорість для учасників голосування та надає стійкість інформаційним системам на криптографічній основі [14]. Окрім, цього досліджуються фактори впливу на суспільну довіру населення до процесу електронного голосування, які складаються з впливу урядової політики, бажання довіряти та наміру використовувати [15].

Слід відзначити, що при аналізі досвіду різних країн, необхідно звертати увагу на специфіку цих країн, їх пріоритети розвитку та ресурсні можливості.

На сьогоднішній день Україна рухається в напрямі інтенсивного охоплення інфор-

маційно-комунікаційними технологіями різновікових груп суспільства. Це “спонукає більше уваги приділяти саме розвитку мобільних технологій в електронному урядуванні” [16]. З іншого боку втілення концепції електронного урядування взаємопов’язана з реформуванням державного управління та вимагає змін в адміністративній системі задля позитивних змін при прийнятті управлінських рішень [17]. На наш погляд такі зміни повинні відбуватися через проведення модернізації адміністративних процесів в органах публічного управління.

Урахування успішних світових практик постає вимогою сьогодення до публічної служби України для упровадження та використання інструментів електронного урядування в органах публічного управління. На сьогоднішній день пріоритетами у сфері впровадження інформаційних технологій в органах публічного управління стали електронні послуги; відкриті дані; взаємодія реєстрів; системи електронної взаємодії та електронного документообігу, інтегрована система електронної ідентифікації; єдина система електронних петицій.

Узагальнюючи проведений аналіз міжнародних журналів, можна визначити наступні технології і заходи електронного урядування які актуальні в світі: технології хмарних обчислень, урядовий портал адміністративних послуг; інформаційна система державних засідань; відкриті дані; мобільні сервіси (додатки); ідентифікація особи через онлайн-режим; блокчейн в інформаційних мережах уряду; архітектура «Інтернету речей»; навчання з тематики кібербезпеки серед державних службовців шляхом включення у навчальний план курсів з кіберграмотності, «цифрове» робоче місце, залучення громадян до взаємодії з державою через соціальні мережі.

Висновки.

Аналіз публікацій у міжнародних наукових журналах “International Journal of Electronic Government Research” та “International Journal of Public Administration in the Digital Age” надає чітке уявлення актуальних питань у прив’язці до географічної приналежності авторів-науковців з різних країн світу. Відслідковується нама-

гання редакційних колегій журналів відображати широку палітру досліджень з питань електронного урядування.

Світовий досвід вказує на те, що на зростаючий вектор економічного розвитку країни впливає впровадження інструментів електронного урядування. Ці інструменти покликанні полегшити надання послуг громадянам, забезпечити при цьому прозорість задля унеможливлення корупційних дій, а для економічних суб’єктів надає нові можливості для успішного ведення бізнесу.

У нинішніх умовах для нашої держави впровадження інструментів електронного урядування в державних органах є особливо важливим, бо зміцнює напрямок незворотності на шляху проведення Україною задекларованих реформ. Тому повноцінне електронного урядування в Україні стане міцним підґрунтям для існування державного апарату в системі європейських цінностей і світових спрямувань сталого розвитку.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що упровадження електронного урядування і відповідні від цього зміни процедур роботи в органах публічної влади за кордоном є сучасними тенденціями у великому ряді країн світу. Аналіз джерел свідчить про незмінність зазначених тенденцій у найближчі роки, тому для сфери публічного управління України рекомендуємо враховувати їх разом з вже пріоритетними як відкриті дані, електронні закупівлі, електронні послуги, електронна взаємодія, електронна ідентифікація.

Бажаними для представників різних країн світу стають побудова «розумних» міст і вищезазначена семантична модель eGov 3.0. Але при цьому, критичними технологіями електронного урядування для здійснення модернізації адміністративних процесів в органах публічного управління Дніпропетровської області є: технологія «хмари», цифрове робоче місце, мобільні сервіси (розробка додатків для смартфонів), мобільні сайти органів державної влади та місцевого самоврядування, блокчейн, взаємодія реєстрів, електронна ідентифікація.

REFERENCES

1. *International Journal of Electronic Government Research*. Retrieved from <https://www.igi-global.com/journal/international-journal-electronic-government-research/1091>
2. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*. Retrieved from <https://www.igi-global.com/journal/international-journal-public-administration-digital/70583>
3. Kassen, M., (2017). E-Government Politics as a Networking Phenomenon: Applying a Multidimensional Approach. *International Journal of Electronic Government Research*, 13(2), 18-46.
4. Abu-Shanab, E.A. (2017). E-government Contribution to Better Performance by Public Sector. *International Journal of Electronic Government Research*, 13(2), 81-96.
5. Al-Refaie, A. & Ramadna, A.M. (2017). Barriers to E-Government Adoption in Jordanian Organizations from Users' and Employees' Perspectives. *International Journal of Electronic Government Research*, 13(1), 33-51.
6. Winnard, S. (2017). Lessons for Effective Government IT Outsourcing: Education and Immigration in New Zealand. *International Journal of Electronic Government Research*, 13(3), 80-91.
7. Rehouma, M.B. Employees' Participation in IT-Projects in the Public Sector: Mapping Participation to the Project Lifecycle. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*, 6(2), 20-34.
8. Syväjärvi, A., Leinonen J., Kivivirta, V. & Kesti, M. (2017). The Latitude of Information Management in Local Government: Views of Local Government Managers. *International Journal of Electronic Government Research*, 13(1), 69-85.
9. Beutelspacher, L., Mainka, A. & Siebenlist, T. (2018). Citizen Participation via Mobile Applications: A Case Study on Apps in Germany. *International Journal of Electronic Government Research*, 14(4), 18-26.
10. Bolívar M.P.R., & Muñoz, L.A. (2018). Political Ideology and Municipal Size as Incentives for the Implementation and Governance Models of Web 2.0 in Providing Public Services. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*, 5(1), 36-62
11. Aladallah M., Cheung, Y. & Lee, V.C. (2018). Towards a Model for Engaging Citizens via Gov2.0 to Meet Evolving Public Value. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*, 5(1), 1-17.
12. Nam, T. (2017). Achievable or Ambitious?: A Comparative and Critical View of Government 3.0 in Korea. *International Journal of Electronic Government Research*, 13(1), 1-13.
13. E-Government Development Index (2018). UN E-Government Survey 2018. Retrieved from <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2018>
14. Khan, K.M, Arshad J. & Khan, M.M. (2018). Secure Digital Voting System Based on Blockchain Technology. *International Journal of Electronic Government Research*, 14(1), 53-62.
15. Ali, H., Mubarak H.A. (2018). E-Voting: An Investigation of Factors that Affect Public Trust in Kingdom of Bahrain, *International Journal of Electronic Government Research*, 14(2), p.12-27.
16. Dreshpak, V. (2017). Modern trends in international researches in the sphere of electronic governance (in the case of publications of the international journal *Electronic Government*). *Public Administration Aspects*, 5(5-6), 17-26. <https://doi.org/10.15421/15201713>
17. Kvitka, S., & Sokolovs'ka, O. (2015). E-government as an innovative mechanism of cooperation between government, business and civil society: international experience and background of development in Ukraine. *Public Administration Aspects*, 3(9), 26-34. <https://doi.org/10.15421/151569>

Мазур Олександр Григорович

Аспірант

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
49044, Дніпро, вул. Гоголя, 29

Email: ukraine.mazur@gmail.com**Mazur Oleksandr**

PhD student

Dnipropetrovsk Regional Institute for Public Administration National Academy for Public Administration under the President of Ukraine
29, Gogol Str., Dnipro, 49044, Ukraine

ORCID: 0000-0002-7569-214X

Цитування: Мазур О. Г. Сучасні тенденції впровадження електронного урядування в публічному управлінні: зарубіжний досвід. *Аспекти публічного управління*, 2019 Т. 7, № 12. С. 147-156.

Citation: Mazur, O.G. (2019). Suchasni tendentsii uprovadzhennia elektronnoho uriaduvannia v publichnomu upravlinni: zarubizhnyi dosvid [Current tendencies of implementation of e-government in public administration: foreign experience]. *Public administration aspects*, 7 (12), 147-156.

Стаття надійшла / Article arrived: 02.12.2019

Схвалено до друку / Accepted: 30.12.2019